

Toeristische Inspiratiereis Vlaanderen

13 en 14 oktober 2022

verslag

Verslag inspiratiereis Vlaanderen

Op 13 & 14 oktober 2022 vond de inspiratiereis Brugge/ Vlaanderen plaats. Hieraan namen deel: vertegenwoordigers van de Zuid-Limburgse gemeenten (ambtelijk en/of bestuurlijk), Koninklijke Horeca Nederland, RECRON, Visit Zuid Limburg, Maastricht Marketing, Natuurmonumenten, Hogeschool Zuyd en de LLTB. Doel van deze inspiratiereis was enerzijds kennis te maken met elkaar en anderzijds om inspiratie op te doen op welke wijze we de komende 4 jaar uitvoering gaan geven aan de visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg 2030 (visie VTE). Onderstaand een beknopt verslag van deze reis.

Visie Vrijetijds- economie ‘Bestemming Zuid-Limburg 2030’

Waar komen we vandaan?

In Q2 van 2020 is de visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg 2030 door alle zestien Zuid-Limburgse gemeenten vastgesteld. De visie is opgesteld in nauwe samenspraak met vertegenwoordigers vanuit Maastricht Marketing, Visit Zuid-Limburg, Natuur- en Milieufederatie Limburg en het bedrijfsleven (HISWA/RECRON en Koninklijke Horeca Nederland). De visie is richtinggevend voor het (gezamenlijke) beleid op de vrijetijdseconomie in Zuid-Limburg.

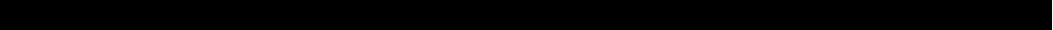
De visie gaat in op:

- Belangrijke trends en ontwikkelingen in de vrijetijdseconomie en hun betekenis voor Zuid-Limburg;
- De analyse van de huidige positie van Zuid-Limburg als toeristisch-recreatieve bestemming, waarbij de kernkwaliteiten (zoals het landschap) aan bod komen en belangrijke opgaven voor de toekomst;
- Uitgangspunten voor de toekomst, zoals duurzaam toerisme en het ontwikkelen en managen van Zuid-Limburg als toeristisch-recreatieve bestemming;
- Omschrijving van de ambities voor de bestemming Zuid-Limburg in 2030;
- Een strategie met een aantal pijlers voor het realiseren van de ambitie.

Onze Ambitie

Bestemming Zuid-Limburg 2030 ‘Een duurzame Bestemming’

In Zuid-Limburg staan wij voor een toekomstbestendige vrijetijdseconomie, die ook de komende decennia een belangrijke banenmotor van de economie is, een goed visitekaartje van de regio is en een optimale positieve impact op de omgeving heeft. Wij houden daarbij vanzelfsprekend rekening met de belangen van onze inwoners. Om toekomstbestendig te zijn moet de Bestemming Zuid-Limburg zich duurzaam ontwikkelen: met aandacht voor de People, Planet en Profit aspecten van duurzaamheid.

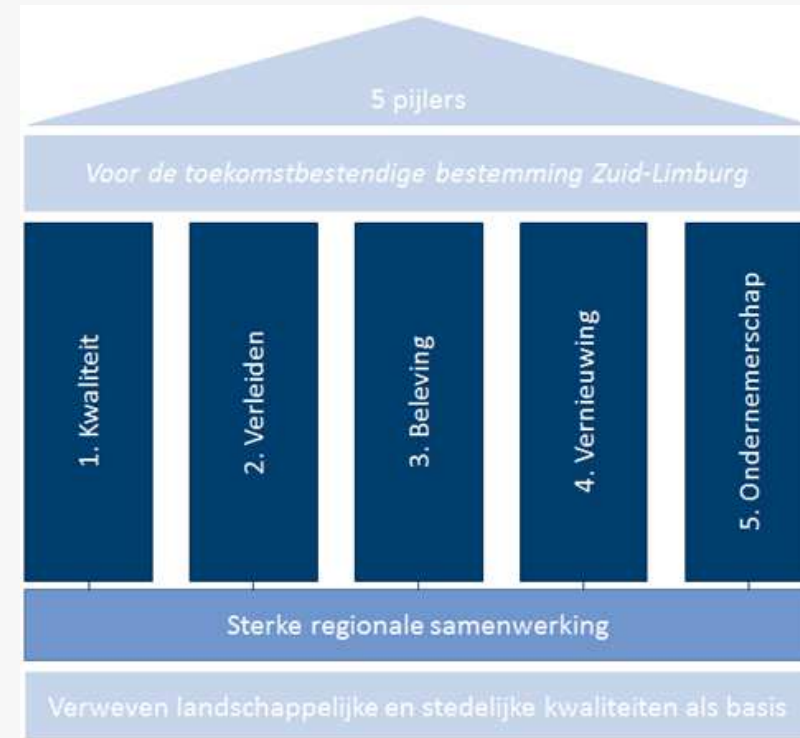
“We willen dat onze gasten en bewoners geraakt worden door de bijzondere verhalen van Zuid-Limburg, zich daarmee verbonden voelen en Zuid-Limburg écht beleven”.

In 2030 is Zuid-Limburg een toekomstbestendige bestemming, waarin:

- Toerisme blijft bijdragen aan duurzame economische structuurversterking van de regio;
- Kwalitatieve groei boven kwantitatieve groei gaat;
- Landschappelijke en stedelijke kwaliteiten elkaar versterken;
- De vrijetijdseconomie helpt om natuur en landschap te ontwikkelen;
- Inwoners en gasten heel Zuid-Limburg kunnen beleven.

Strategie

Binnen deze visie staat een aantal ambities genoemd die we middels een 5 tal pijlers willen realiseren. Een belangrijke voorwaarde voor de realisatie van die pijlers is een sterke regionale samenwerking in de vrijetijdseconomie: Voor een toekomstbestendige bestemming Zuid-Limburg is een sectorbrede samenwerking in het netwerk vrijetijdseconomie nodig: de 16 gemeenten en provincie, ondernemers, bewoners en maatschappelijk middenveld.

Green Destination

Eén van de uitgangspunten voor de toekomst die de visie stelt is: “Duurzaamheid, waarbij toerisme en recreatie met respect voor mens en omgeving wordt ontwikkeld, is een voorwaarde om als sector op de lange termijn levensvatbaar te blijven. Door de vrijetijdseconomie duurzaam te ontwikkelen, zorgen we ervoor dat de bestemming Zuid-Limburg toekomstbestendig wordt, zowel op economisch, ecologisch als sociaal vlak.” Hierbij bieden criteria zoals gebruikt door de UNWTO (United Nations World Tourism Organisation) voor het ontwikkelen van een Green Destination houvast.

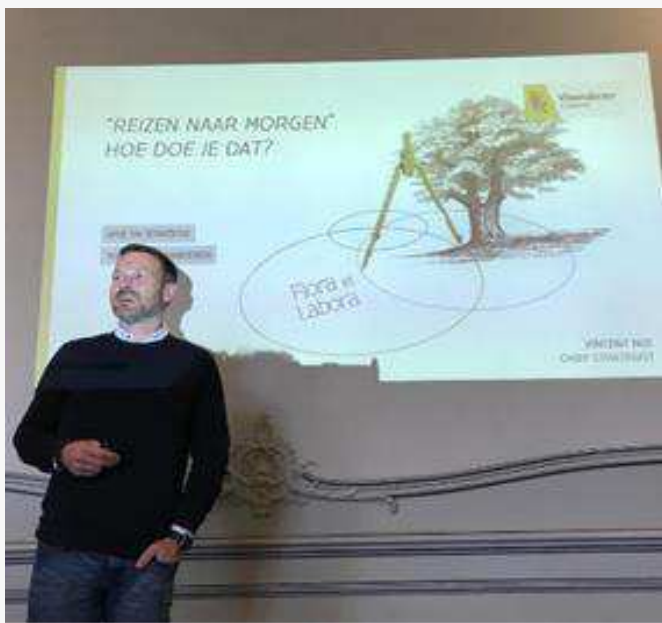
Gedurende de busreis is een presentatie gegeven op welke wijze we in Zuid-Limburg al aan de slag zijn met de opgaven uit de visie. Het totaaloverzicht van projecten is getoond en de volgende concrete projecten zijn uitgelicht.

- Zuid Limburgmagazine (verleiden & beleving)
- Recreatieve infrastructuur // lange afstand fietsroutes // Knopenlopen (verleiden & beleving)
- Dataportaal (vernieuwing)
- Vitaliteit & verduurzaming van de sector (kwaliteit & ondernemerschap)

De deelnemers zijn gevraagd om gedurende de inspiratiereis na te denken over:

- Hoe versterken we onze samenwerking als één overheid?
- Hoe versterken we onze quattro helix samenwerking?
- Hoe werken we toe naar één Duurzame bestemming?
- Hoe brengen we meer én blijvend kwaliteit aan in alle regio's en ons totale toeristische product?

Wat hebben we gezien?

Toerisme is geen doel op zich

Onze burens in Vlaanderen zijn sinds 2017 aan de slag gegaan met het toewerken naar duurzaam toerisme: een vorm van toerisme waarbij (financiële) groei niet meer een doel op zich is, maar waarin toerisme gezien wordt als middel om brede welvaart te bereiken. In Vlaanderen wordt het maatschappelijk belang vóór het economisch belang geplaatst. Daar waar gedacht wordt vanuit economisch belang, is de reactie vaak de negatieve impact te verkleinen. Onze burens stellen de inwoner centraal en gaan uit van het versterken van de positieve impact van toerisme.

Data & onderzoek

Toerisme Vlaanderen maar ook Visit Brugge doen enorm veel onderzoek. Ze hebben veel beschikbare en representatieve data en weten deze data op een overzichtelijke en toegankelijke manier te presenteren.

Zodoende zijn zij in staat om op basis van onderzoek en interpretatie van de data relevante acties uit te zetten en de juiste keuzes te maken. Tijdens de Covid 19 pandemie is een zogenaamde bestemmingsbarometer ontwikkeld.

De barometer toont bezoekers van een specifiek gebied (o.a. de kust) via een applicatie de actuele drukte. De visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg 2030 stelt dat cijfers (data) prioriteit zijn bij het sturen van toerisme (pijlers spreiding, duurzaam ondernemen, kwaliteit). De coronacrisis leerde dat 'Limburg' geen adequate cijfers heeft om te sturen. Er is data beschikbaar op verschillende geografische niveaus (rijk, provincie en gemeenten) en bij verschillende soorten organisaties (DMO's, branches, particuliere bureaus). Echter, deze data is niet geïntegreerd en via een data portaal beschikbaar.

Investeren in authenticiteit en consequent & geloofwaardig storymanagement

Vlaanderen stuurt actief op “uniek en niet kopieerbaar”. Voor Vlaanderen lag dat voor een belangrijk deel op Erfgoed. Daarnaast maken zij slim gebruik van het moment om verder te komen. Zo werd 100 jaar “Grote oorlog” gebruikt om dit thema op grootse, maar passende wijze beleefbaar te maken. Daarnaast werd in de Westhoek Corona aangegrepen voor het ontwikkelen van

een datasysteem waarmee men kan sturen in geval van drukte. Zodoende werden de stranden minder overlopen en het unique selling point van de kust weer meer beleefbaar. Door de gesprekken die hiermee op gang kwamen, werd het mogelijk ook bij restaurants en cafés te sturen op kwaliteit en duurzaamheid.

Bewust investeren

De overheid in Vlaanderen heeft een actieve rol als het gaat om vastgoedbeheer met betrekking tot cultureel erfgoed en het behoud daarvan. Toerisme Vlaanderen verworft erfgoed, als het leeg staat en verloedert, vanuit een maatschappelijk belang. Zij maken een duidelijk onderscheid tussen verwerven en investeren en vervolgens toekomstbestendige invulling en exploitatie.

Het uitgangspunt is dan ook het belang van het object voor inwoners, omgeving en bezoekers en daarna pas eventuele bezoekers/toeristen.

Inwonerbetrokkenheid (burgerparticipatie)

In Vlaanderen wordt op innovatieve en creatieve wijze ruimte gemaakt voor het aangaan van laagdrempelige gesprekken met inwoners/omwonenden en andere geïnteresseerden. Hiermee wordt enerzijds gewerkt aan het verzamelen van mogelijke toekomstbeelden en anderzijds aan draagvlak voor het eindresultaat.

De interactieve vorm van input leveren en ‘gevolgen’ laten zien zoals bij Kasteel Leut was hierbij een inspirerend en sprekend voorbeeld.

Regionaal Voedselsysteem

Tijdens het bezoek aan Südtirol in 2019 stond o.a. de synergie tussen de landbouw en het toerisme centraal. Dit thema is wegens tijdsdruk in Vlaanderen niet geagendeerd, maar blijft natuurlijk onverminderd belangrijk voor Zuid-Limburg dat qua gebruik van streekproducten in de horeca achter loopt. Inmiddels is in 2021 de Stichting Regionaal Voedselsysteem opgericht welke zich o.a. tot doel stelt om deze synergie te realiseren tussen landbouw

en horeca te realiseren door initiatieven te ontplooien die moeten leiden tot een verhoging van het gebruik van producten van de Limburgse landbouw door inwoners en toeristen. Het Regionaal Voedselsysteem Zuid-Limburg is een samenwerkingsverband van schakels uit de regionale voedselketen, aangevuld met overheid en onderwijs. Doel is om gezonde, voedzame producten van eigen bodem in de markt te zetten. Dit tegen een eerlijke en transparante prijs voor alle partijen uit die keten; van boer en bakker tot restaurateur en winkelier.

Dit realiseren is een belangrijke duurzame ontwikkeling die naast de voordelen op het vlak van klimaat, ook promotioneel relevant is. Immers een regio met een sterk profiel qua streekproducten bouwt zintuigelijk een diepere band met gasten op dan een regio die voedsel van de wereldmarkt serveert en geen specifiek regionaal gastronomisch DNA heeft.

Trots

Een belangrijk woord dat we hebben overgehouden aan de reis is het woord “TROTS” dat we bij de Belgen zeer zeker terug zien. Onze burens zijn trots op hun gebied en hetgeen zij doen. Zij stralen dat ook uit. Een bewijs daarvan is het [artikel](#) dat gedurende onze inspiratiereis over deze bijeenkomst is gemaakt.

Volgens een van de deelnemers staat trots voor:

Toekomstbestendig

Resultaatgericht

Ondernemend

Taak- en rolbewust

Samenwerking georiënteerd

Terugkijk en wat nemen we mee voor Zuid-Limburg

De reis heeft in een goede sfeer plaats gevonden met een interessant en sterk inhoudelijk programma. Rode draad die we steeds terug zagen komen, is succesvolle toeristische productontwikkeling op basis van DNA thema's, waarde-gedreven, respect voor plek en geschiedenis, mede door een goede samenwerking tussen de verschillende overheden en andere partners. Een toekomstgerichte toeristische strategie heeft oog voor leefbaarheid en duurzaamheid. Voor de realisatie van een regionale vrijetijdseconomie visie is data essentieel voor het maken van de juiste keuzes. Daarnaast kijkt men voor de toekomst vooral hoe men het toerisme duurzamer kan maken en hoe overdrukke van toeristische stromen te sturen.

Kansen voor Zuid-Limburg

- Realiseren van een visie Vrijtijdseconomie gebeurt in goede samenwerking tussen overheden, partners en inwoners. Het formaliseren van deze samenwerking is gewenst om de regionale opgaven binnen de sector te kunnen aanpakken en een gezamenlijke concrete uitvoeringsagenda op te zetten.
- Inzetten op beleving en innovatie door het verder uitwerken van de DNA-verhalen, zoals we al gedaan hebben met Wijnbouw, Katholiek Verleden/Bezinning en Mijnbouw.
- Verzamelen en ontsluiten van relevante data is van essentieel belang om de juiste stappen te zetten en te kunnen sturen.

Kansen voor Zuid-Limburg

- Het ontlasten van de overlopen hotspots (in de natuur) en het evenwichtiger spreiden van onze gasten in de regio Zuid-Limburg.
- De opbrengsten van de investering in natuur en erfgoed worden vergroot door ook de verbinding te maken met mensen en/of bedrijvigheid.

Bijlagen

- Visit Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg 2030
- Presentaties inspiratiereis

Sprekers Vlaanderen

Inspiratiereis Vlaanderen

Vincent Nijs	Chief Strategist Toerisme Vlaanderen
Willem de Graeve	Coördinator Reizen naar Morgen Netwerk
Niek van Durme	‘Plekhouder’ Kasteeldomein van Poeke Toerisme Vlaanderen
Emmily Talpe	Burgemeester Gemeente Ieper
Diego Desmadryl	Schepen Gemeente Ieper
Stephen Lodewyck	Directeur In Flanders Fields Museum
Peter Slosse	Diensthoud Toerisme en Zakelijke Leiding IFFM en YM
Lea Winkeler	Voormalig projectleider WOI Toerisme Vlaanderen
Peter de Wilde	CEO Toerisme Vlaanderen
Dieter Dewulf	Directeur Visit Bruges
Geoffrey Vanhulle	DMC True Bruges
Mia Lammens	Researcher and policy adviser Toerisme Vlaanderen
Evy van Schoorisse	Manager Duurzaam Toerisme Westtoer
Matty Vincke	Research Manager Westtoer
Kristof Lataire	Projectleider Religieus Erfgoed Toerisme Vlaanderen
Ben De Vriendt	Projectleider Pilotproject Toerisme Toerisme Vlaanderen
Ignace Schops	Director RLKM
Katrien Schaerlaekens	Projectleider Rivierpark Maasvallei Toerisme Vlaanderen
Els Brouwers	Themaverantwoordelijke Natuur Toerisme Vlaanderen

Ontvangstlocaties

Kasteel van Poeke

Flanders Field Museum

IFFM

Menenpoort Ieper

Tyne Cot Cemetery

Residentie van de Gouverneur van West-
Vlaanderen

Sint Godelieve Abdij

Kasteel van Leut

Deelnemers

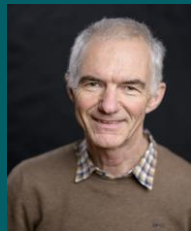
Toeristische Inspiratiereis Vlaanderen

Beek
Ralph Hendriks
Beleidsadviseur

Beekdaelen
Tim Senden
Beleidsadviseur

Echt Susteren
Paul Elshout
Medewerker Toerisme

Eijsden-Margraten
Gerry Jacobs
Wethouder

Eijsden-Margraten
Luc van den Boorn
Beleidsadviseur

Gulpen-Wittem
Jos Hendriks
Wethouder

Gulpen-Wittem
Lizet Rietjens- Van Vliet
Beleidsmedewerker

Heerlen
Raymond Schoffelen
Beleidsmedewerker

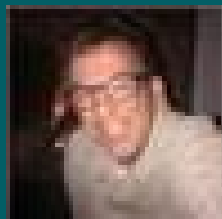
Landgraaf
Stijn Kropman
Wethouder

Maastricht
Sam Janssen
Beleidsmedewerker

Simpelveld
Hub Hodinius
Wethouder

Simpelveld
Roger Scheren
Ambtenaar

Sittard-Geleen
Yvonne Salvino- Meijer
Wethouder

Sittard-Geleen
Ivo Janssen
Beleidsadviseur

Stein
**Gina van Mulken –
van Lingen**
Wethouder

Stein
Bram Lemmens
Beleidsmedewerker

Vaals
Jean-Paul Kompier
Wethouder

Valkenburg
Kevin Rouwette
Wethouder

Valkenburg
Marijke Embregts
Beleidsmedewerker

Valkenburg
Elke Polstra
Beleidsmedewerker

Voerendaal
Guillaume Delsing
Wethouder

Voerendaal
**Linda Steenland –
van Tilburg**
Stafadviseur

Parkstad
Ralph van der Straten
Programmamanager

Provincie Limburg
Stephan Satijn
Gedeputeerde

Provincie Limburg
Herman van Steenwijk
Sr. Beleidsmedewerker

Provincie Limburg
Helma Brunenberg
Sr. Beleidsmedewerker

ESZL
Dorothé van den Bosch
Programmamanager

Nationaal Landschap ZL
Toine Gresel
Voorzitter

Hogeschool Zuyd
Benedict Persoon
Sr. Docent

KHN
Christiaan Fijen
Regiomanager

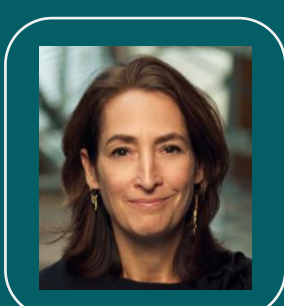
Natuurmonumenten
Cindy Burger – Gilissen
Gebiedsmanager

Hiswa Recron
Arthur van Disseldorp
Regiomanager

LLTB
Thijs Rempelberg
Bestuurder

Maastricht Marketing
Leontien Mees
Directeur-Bestuurder

Visit Zuid-Limburg
Anya Niewierra
Algemeen Directeur

Visit Zuid-Limburg
Herman Wehkamp
Coördinator Routepunt

Visit Zuid-Limburg
Moniek Daniels
Regiomanager

Visit Zuid-Limburg
**Nicole Schurgers –
Hendriks**
Regiomanager

Visit Zuid-Limburg
Sven Kools
Regiomanager

Visit Zuid-Limburg
**Simone Meertens –
Tetteroo**
Regiomanager